Eduskunta
Lakivaliokunta

Lakivaliokunnan lausuntopyyntö 12.11.2018

HE 211/2018 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI AVIOLIITTOLAIN 4 JA 109 §:N SEKÄ LAPSEN HUOLLOSTA JA TAPAAMISOIKEUDESTA ANNETUN LAIN 3 §:N MUUTTAMISESTA SEKÄ LA 8/2015 VP LAKIALOITE LAIKSI AVIOLIITOLAIN 4 §:N 2 MOMENTIN KUMOAMISESTA, MAAHANMUUTTOVIRASTON LAUSUNTO

Maahanmuuttovirasto viittaa asiassa oikeusministeriön arviomuistiosta 21/2018 antamaansa lausuntoon, jossa Maahanmuuttovirasto lausui puoltavansa alaikäisten avioliittojen poikkeuslupamenettelystä luopumista. Avioliitto, jossa toinen tai molemmat puolisoista ovat alle 18-vuotiaita, voi olla kulissi pakkotyölle ihmiskaupalle tai muulle hyväksikäytölle. Poikkeuslupamenettelystä luopuminen edesauttaa pakkoavioliittojen ehkäisemistä. 18 vuoden vähimmäisikä tukee Maahanmuuttoviraston nykyistä käytäntöä olla tunnustamatta alle 18-vuotiaiden turvapaikanhakijoiden solmimia avioliittoja. Turvapaikkaprosessissa alaikäistä puolisoa kohdellaan aina yksintulleena alaikäisenä ja hänellä tulee olla määrättynä edustaja lapsen edun toteuttamiseksi.

Poikkeuslupamenettelystä luopumisen lisäksi Maahanmuuttovirasto katsoi oikeusministeriölle antamassaan lausunnossa, että ulkomailla solmittujen alaikäisavioliittojen tunnustamisesta tulisi olla tarkempaa yhtenäistä sääntelyä. Maahanmuuttovirasto katsoi myös, että Suomen ei tulisi tunnustaa ulkomailla solmittuja avioliittoja, jos toinen tai molemmat osapuolet ovat alle 18-vuotiaita. Hallituksen esityksessä (HE 211/2018 vp) ei ehdoteta muutoksia ulkomaisen avioliiton tunnustamiseen. Esityksen vaikutuksissa (s. 7) kuitenkin todetaan, että kansallisesta poikkeuslupamenettelystä luopuminen tukisi osaltaan maistraateissa nykyisin noudatettua käytäntöä olla lähtökohtaisesti rekisteröimättä alaikäisen ulkomailla solmimaa avioliittoa ennen kuin molemmat osapuolet ovat saavuttaneet täysi-ikäisyyden. Kun alaikäisenä avioituminen ei enää ole Suomessa millään perustella sallittua, on aiempaa vahvemmat perusteet myös olla tunnustamatta ulkomailla alaikäisenä solmittua avioliittoa ennen molempien aviopuolisoiden täysi-ikäisyyttä. Tilanteet tulee kuitenkin jatkossakin arvioida tapauskohtaisesti. Maahanmuuttovirasto pitää kirjausta hyvänä, koska se selkeyttää myös Maahanmuuttoviraston tehtäviä. Turvapaikkatutkinnan lisäksi ulkomailla alaikäisenä avioliiton solmineen henkilön asema tulee harkittavaksi Maahanmuuttovirastossa myös muun muassa vastaanottokeskuksen majoitusjärjestelyiden, perheenyhdistämiseen perustuvan oleskelulupaharkinnan sekä kansalaisuuden hakemisen yhteydessä.

Ylijohtaja Jaana Vuorio

Ylitarkastaja Emma Rimmanen

PL 10, 00086 Maahanmuuttovirasto
puh. 0295 430 431
faksi 0295 411 720

PB 10, 00086 Migrationsverket
tfn 0295 430 431
fax 0295 411 720

P.O. Box 10, 00086 Maahanmuuttovirasto, Finland
tel. +358 295 430 431
fax +358 295 411 720

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 19.11.2018 klo 15:36. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Lakivaliokunta